

Čtvrtek 6. května 2010

58. vyzývá Komisi, aby evropský rozpočet přizpůsobila tak, aby umožnil urychlit výzkum a využívání nákladově efektivních nízkooenergetických technologií zaměřených zejména na splnění finančních požadavků k provádění Evropského strategického plánu pro energetické technologie (plánu SET);
59. vítá vytvoření „Paktu primátorů“ jako fóra pro výměnu osvědčených postupů a jako průkopníka mezi městy, která si kladou ambiciózní cíle v oblasti zvyšování energetické účinnosti; blahopřeje v této souvislosti městům a sdružením, která rozvíjejí osvědčené postupy využívání IKT pro zvyšování energetické účinnosti měst, a podporuje šíření těchto osvědčených postupů;
60. vyzývá členské státy a Komisi, aby podpořily vzdělávání a osvětu uživatelů a umožnily, aby se tak plně využilo potenciálu, který mají IKT s ohledem na energetické úspory;
61. vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s příslušnými mezinárodními partnery podpořila rozvoj společných mezinárodních standardů pro emise CO₂ oznamované společnostmi, které těmto společnostem umožní měřit své emise účinným a srovnatelným způsobem;
62. vyzývá Komisi a členské státy, aby podpořily rozvoj externího zpracování, vzhledem k obrovskému potenciálu, kterým tyto technologie mohou přispět ke zlepšení energetické účinnosti a snížení produkce odpadů, která je běžně spojena s pravidelnou aktualizací IKT;
63. přeje si, aby byly uskutečněny iniciativy s cílem využít potenciálu IKT ke snížení plýtvání potravinami v rámci logistického řetězce, a to zejména prostřednictvím koordinované akce společné zemědělské politiky a sedmého rámcového programu pro výzkum a technologický rozvoj;
64. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.

Bílá kniha Komise nazvaná „Přizpůsobení se změně klimatu: směřování k evropskému akčnímu rámci“

P7_TA(2010)0154

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. května 2010 o bílé knize Komise nazvané „Přizpůsobení se změně klimatu: směřování k evropskému akčnímu rámci“ (2009/2152(INI))

(2011/C 81 E/21)

Evropský parlament,

- s ohledem na bílou knihu Komise nazvanou „Přizpůsobení se změně klimatu: směřování k evropskému akčnímu rámci“ (KOM(2009)0147),
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. dubna 2008 o zelené knize Komise nazvané „Přizpůsobení se změně klimatu v Evropě – možnosti pro postup EU“ ⁽¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 4. února 2009 „2050: Budoucnost začíná dnes – doporučení pro budoucí integrovanou politiku EU v oblasti změny klimatu“ ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 247 E, 15.10.2009, s. 41.

⁽²⁾ Přijaté texty, P6_TA(2009)0042.

Čtvrtek 6. května 2010

- s o ohledem na své usnesení ze dne 16. září 2009 o lesních požárech v létě roku 2009 ⁽¹⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 25. listopadu 2009 o strategii EU pro konferenci o změně klimatu v Kodani (COP 15) ⁽²⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 10. února 2010 o závěrech konference o změně klimatu v Kodani (COP 15) ⁽³⁾,
 - s ohledem na Rámcovou úmluvu Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC), na Kjótský protokol k této úmluvě a na výsledky 15. konference stran UNFCCC, která se konala v Kodani ⁽⁴⁾,
 - s ohledem na směrnici 2009/29/ES ze dne 23. dubna 2009, kterou se mění směrnice 2003/87/ES s cílem zlepšit a rozšířit systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství ⁽⁵⁾,
 - s ohledem na článek 48 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin a stanoviska Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku, Výboru pro dopravu a cestovní ruch, Výboru pro regionální rozvoj a Výboru pro rybolov (A7-0057/2010),
- A. vzhledem k tomu, že globální oteplování a změna klimatu jsou považovány za extrémně závažné hrozby,
- B. vzhledem k tomu, že účinky změny klimatu budou mít významný dopad na životní prostředí, hospodářství i společnost,
- C. vzhledem k tomu, že i kdyby se podařilo omezit celosvětové emise skleníkových plynů, bude přesto třeba vyvinout značné úsilí o přizpůsobení, abychom se vypořádali s nevyhnutelnými dopady,
- D. vzhledem k tomu, že cíl omezit globální oteplování na hodnotu + 2 °C by pro Evropu pořád ještě znamenal variantu oteplení vyznačující se extrémními změnami klimatu v určitých oblastech, a vzhledem k tomu, že stávající závazky oznámené UNFCCC by v případě provedení přispěly k oteplení o + 3,5–4 °C,
- E. vzhledem k tomu, že dopady změny klimatu zasáhnou evropské regiony různými způsoby, do různé míry a v různých časových horizontech,
- F. vzhledem k tomu, že přizpůsobení bude vyžadovat solidaritu členských států EU se znevýhodněnými regiony a regiony změnou klimatu nejvíce postiženými, jak zdůrazňuje bílá kniha Komise,
- G. vzhledem k tomu, že jižní Evropa a Středomořská pánev jsou dvěma obzvláště zranitelnými oblastmi, které se již v současnosti potýkají s nedostatkem vody, suchem a lesními požáry, a vzhledem k tomu, že nedávné výzkumy ukazují, že v jižní Evropě je možné do roku 2080 očekávat snížení výnosu sklizní až o 25 % ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ Přijaté texty, P7_TA(2009)0013.

⁽²⁾ Přijaté texty, P7_TA(2009)0089.

⁽³⁾ Přijaté texty, P7_TA(2010)0019.

⁽⁴⁾ Návrh rozhodnutí UNFCCC – COP15, kodaňská dohoda, FCCC/CP/2009/L.7.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 63.

⁽⁶⁾ Společné výzkumné středisko – Institut pro perspektivní technologické studie: „Dopady změny klimatu na zemědělství v Evropě. PESETA – studie o zemědělství“, EUR 24 107 EN, 2009.

Čtvrtek 6. května 2010

- H. vzhledem k tomu, že podle Evropské společnosti pro respirační onemocnění vzrůstá s každým stupněm Celsia, o který se zvýší teplota nad prahovou úroveň daného města, úmrtnost osob s respiračními potížemi o 6 %,
- I. vzhledem k tomu, že kapitola bílé knihy nazvaná „Vnější rozměr a probíhající práce v rámci UNFCCC“ je vskutku důležitá a EU musí být jednotná, jestliže se má znovu ujmout vedoucí role v boji proti změně klimatu a napomáhat vytvoření nové „klimatické diplomacie“, k čemuž vyzývá usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. února 2010 o závěrech kodaňské konference,
- J. vzhledem k tomu, že dopady změny klimatu na hospodářství, společnost i životní prostředí budou nejvíce pocíťovány nepřímo prostřednictvím zhoršování služeb ekosystému, které jsou pro zajištění dobrých životních podmínek pro lidstvo nezbytné, a vzhledem k tomu, že to si vyžaduje, aby se základem strategie EU pro přizpůsobení stala ochrana ekosystémů,
- K. vzhledem k tomu, že nárůst průměrných teplot snižuje poptávku po naftě a plynu pro účely vytápění, ale vzhledem k tomu, že se zároveň zvyšuje počet dnů, ve kterých je nutné chlazení, což může zvýšit poptávku po elektřině,
- L. vzhledem k tomu, že stávající evropské právní předpisy přímo upravující problematiku životního prostředí by měly poskytnout pevné základy, které umožní zlepšení schopnosti EU vyrovnat se s dopady klimatické změny,
- M. vzhledem k tomu, že opatření přijatá na evropské úrovni by měla jak v krátkodobém, tak i dlouhodobém horizontu stanovit a splňovat nejvyšší standardy v oblasti ochrany životního prostředí (včetně přizpůsobení se změně klimatu),
1. vítá výše uvedenou bílou knihu;
 2. souhlasí s cílem navrženého rámce pro přizpůsobení EU, mj. zlepšit odolnost EU při řešení dopadů změny klimatu;
 3. oceňuje zejména, že bílá kniha klade důraz na zvyšování odolnosti všech ekosystémů coby zásadní opatření v boji proti dopadům změny klimatu; dále zdůrazňuje, že přirozené ekosystémy jsou nejdůležitějšími úložišti uhlíku na Zemi, sekvestrují 50 % ročních celosvětových emisí skleníkových plynů a přispívají ke zmírnění dopadu klimatické změny i přizpůsobení se této změně;
 4. zdůrazňuje, že je důležité vytvořit národní plány pro přizpůsobení vycházející ze společného evropského rámce, aby mohly členské státy své adaptační snahy plánovat a informovat se o nich; domnívá se, že takové plány by měly zahrnovat mapy nebezpečí a rizik znázorňující infrastrukturu a instalace, které by mohly v případě výskytu nepříznivých meteorologických jevů představovat nebezpečí pro životní prostředí či veřejné zdraví; žádá, aby se tyto informace poskytovaly veřejnosti a ostatním členským státům;
 5. zdůrazňuje, že je důležité začlenit přizpůsobení se změně klimatu do všech politik EU, zejména do společné zemědělské a společné rybářské politiky, politiky v oblasti lesního hospodářství a politiky soudržnosti a do právních předpisů týkajících se hodnocení dopadů na životní prostředí, stavebních povolení a stavebních norem, a dále zajistit soudržnost těchto opatření prostřednictvím horizontálního meziodvětvového přístupu založeného na odolnosti ekosystému;
 6. zdůrazňuje, že hlavním oblastem činnosti uvedeným v bílé knize by měla být dále přiznána priorita podle toho, v jakém časovém rámci lze jednotlivé důsledky v Evropě očekávat, tak aby byly dostupné prostředky distribuovány efektivněji;

Čtvrtek 6. května 2010

Vývoj znalostní základny

7. sdílí názor Komise, že je zapotřebí více poznatků o dopadech změny klimatu, aby mohly být informace získané výzkumem rozšiřovány v co nejširším měřítku a aby mohla být následně vytvořena vhodná adaptační opatření;

8. vyzývá Komisi, aby nejen rozvíjela znalostní základnu týkající se dopadů změny klimatu se zvláštním zřetelem na Evropskou unii, ale aby tyto vědomosti rovněž předávala rozvojovým a nově industrializovaným zemím, aby mohly tyto informace využít k vypracování vlastního řešení problému změny klimatu a efektivně využívat prostředky na opatření k ochraně klimatu;

9. zdůrazňuje, že v rámci stávajícího sedmého rámcového programu i budoucích rámcových výzkumných programů by měly být posíleny výzkumné snahy tak, aby se odstranily současné nedostatky ve znalostech o nebezpečí (minulých a pravděpodobných budoucích katastrofách spojených s počasím) a ostatních relevantních faktorech, jako je sociálně-ekonomický vývoj (současné a budoucí geografické rozložení ohrožených aktiv) na konkrétních místech v konkrétním čase, a vyvinuly postupy a techniky pro určení nákladů na opatření pro přizpůsobení se dopadům změny klimatu, jejich přínosu a míry, jakou přispívají ke snížení úrovně vystavení klimatickým rizikům a zranitelnosti těmito riziky, a dále zdůrazňuje, že výzkum a financování technologického vývoje ve státech, kterým v souvislosti s přijatými adaptačními opatřeními vznikají vysoké náklady, by měly patřit k prioritám;

10. domnívá se, že by měly být vypracovány ukazatele zranitelnosti, které jsou s ohledem na rozmanitost klimatických scénářů v rámci Společenství naléhavě nutné, a zdůrazňuje, že je třeba provádět další výzkum vhodných modelů na vnitrostátní, regionální a místní úrovni a také definovat schopnost přizpůsobení na celém území EU; vyzývá proto Evropskou agenturu pro životní prostředí (EEA), aby vypracovala zprávy obsahující analýzu rizik, jaká představuje změna klimatu pro nejzranitelnější regiony v Evropě, určila potřeby, omezení, časové rámce, příležitosti, politické úrovně a možná opatření pro přizpůsobení, s cílem odvodit politické strategie pro provádění přizpůsobení a pomoci regionálním a místním zúčastněným stranám vypracovat solidní strategie pro přizpůsobení;

11. připomíná však, že nejistá povaha dopadu změny klimatu je nedílnou součástí problému a že rozhodnutí v této oblasti musí být někdy přijímána bez čekání na vědecké ověření, v souladu s preventivním přístupem;

12. je toho názoru, že je nutné vyčlenit prostředky na financování výzkumu v oblasti klimatu, což lze účinněji provést na evropské úrovni a poskytnout solidní základ pro rozvoj politik pro přizpůsobení se změně klimatu;

13. vyzývá Komisi, aby všem veřejným a soukromým subjektům zajistila snadný přístup k podrobným údajům (včetně metadat popisujících metodologii datového souboru); domnívá se, že údaje ohledně změny klimatu by měly být považovány za veřejný statek, a měly by proto být, v souladu s článkem 14 směrnice INSPIRE, poskytovány veřejnosti zdarma, nebo za poplatek, který pokrývá náklady na údržbu datových souborů a odpovídajících datových služeb;

14. zdůrazňuje, že je třeba vytvořit síť místních a regionálních iniciativ pro přizpůsobení se změně klimatu a vyměňovat si zkušenosti v celoevropském měřítku; zdůrazňuje, že určení osvědčených postupů může přinést strategii EU přidanou hodnotu;

15. vyzdvihuje důležitost metod terénního výzkumu, například těch, jež jsou podporovány v rámci tématu „Věda ve společnosti“ sedmého rámcového programu EU pro výzkum, které v součinnosti s komunitami a místními orgány usnadňují společné budování znalostí se záměrem určit nejlepší strategie pro přizpůsobení na regionální a místní úrovni a zajistit lepší šíření poznatků;

Čtvrtek 6. května 2010

16. vítá iniciativu obsaženou v bílé knize zřídit mechanismus pro výměnu informací; doufá, že tento mechanismus začne fungovat do roku 2011 a že ve stejné lhůtě budou připraveny i prognostické modely a nástroje;

17. domnívá se, že Komise by měla zajistit, aby byl informační systém vyvinut jako portál, který integruje ostatní existující systémy, jako je systém sdílení informací z oblasti životního prostředí (SEIS) a globální sledování životního prostředí a bezpečnosti (GMES), a že by měla přispět k přípravě EU, členských států a soukromých subjektů na plánování, financování a provádění příslušných plánů na přizpůsobení se změně klimatu;

18. zdůrazňuje význam družicových služeb, zejména z hlediska záchranných akcí v případě přírodních katastrof; vyzývá všechny zúčastněné strany, aby GMES co nejdříve plně zprovoznily;

Začlenění problematiky přizpůsobení se změně klimatu do politik EU

Obecná zásada

19. zdůrazňuje, že je nezbytné přijmout meziodvětvový přístup založený na odolnosti ekosystému, ochraně přirozeného prostředí a biologické rozmanitosti a službách poskytovaných ekosystémy a zajistit součinnost a provázanost opatření, která budou přijata jako součást všech příslušných odvětvových politik;

Voda

20. je obzvláště znepokojen problémy s vodou, jedním z primárních zdrojů na naší planetě, protože změna klimatu bude mít významný dopad na množství a kvalitu vody, a to zejména pitné vody;

21. zdůrazňuje, že EU musí nakládat se svými vodními zdroji efektivněji prostřednictvím udržitelného dvoucestného přístupu – zlepšovat potenciál zdroje a aktivně snižovat poptávku a plýtvání ze strany obyvatelstva – a prostřednictvím sociálně-ekonomických činností;

22. zdůrazňuje důležitost plného začlenění problematiky přizpůsobení se změně klimatu do plánů povodí, v souladu s obecnými pokyny vydanými dne 30. listopadu 2009;

23. zdůrazňuje, že je důležité zajistit aktivní provádění rámcové směrnice o vodě (2000/60/ES) ⁽¹⁾ a účinnost plánů povodí, zejména v případě přeshraničních povodí a oblastí, kde nedostatek vody dosáhne kritické úrovně nebo kde stoupá četnost povodní;

24. zdůrazňuje důležitost provádění směrnice o povodních, která poskytuje komplexní mechanismus pro posuzování a monitorování zvýšeného rizika povodní v důsledku změny klimatu a pro rozvoj přístupů k přizpůsobení se změně klimatu spolu s přínosy odolného životního prostředí a odolných ekosystémů, pokud jde o monitorování a minimalizaci dopadu povodní;

Zemědělství a lesnictví

25. zdůrazňuje potřebu posílit odolnost zemědělských ekosystémů prostřednictvím udržitelnějšího využívání přírodních zdrojů, zejména vody a půdy, aktivním odrazováním od postupů, které nejsou dlouhodobě udržitelné, a od pěstování typů plodin nevhodných z důvodu vysokých nároků na vodu a větším využíváním vnitrodruhové a mezidruhové rozmanitosti, pokud jde o osivo a chov zvířat;

(1) Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1.

Čtvrtek 6. května 2010

26. domnívá se, že společná zemědělská politika má v procesu přizpůsobení hrát ústřední úlohu a že v jejím rámci je třeba vyvinout přístup k zemědělství založený ve větší míře na ekosystémech, který chrání a posiluje zachování biologické rozmanitosti a další služby ekosystému, včetně ochrany půdy, kvality povodňové vody a ekologické propojenosti krajiny, a že zavedení udržitelných zemědělských postupů bude mít zásadní přínos pro ochranu půdy, správu vodních zdrojů, zachování biologické rozmanitosti a odolnost ekosystémů;

27. zdůrazňuje, že do opatření EU na ochranu lesů bude muset být začleněna problematika přizpůsobení změně klimatu, protože lesní ekosystémy budou silně postiženy změnou klimatu a bude zde větší nebezpečí požárů;

28. vítá návrhy Komise na aktualizaci strategie EU v oblasti lesnictví; naléhavě vyzývá Komisi, aby co nejdříve zahájila diskusi o ochraně lesů;

29. vyzývá Komisi a členské státy, aby zavedly opatření v oblasti agrolesnictví pro zalesnění středomořských zemí, což představuje nákladově efektivní způsob poskytování základních služeb ekosystému;

30. vyjadřuje své znepokojení nad tím, že v posledních letech Evropa trpěla v důsledku požárů, které zničily více než 400 000 hektarů lesa ročně a které jsou způsobovány postupným opouštěním venkova a zánikem jeho tradičních činností, nevhodným lesním hospodařením, existencí rozsáhlých úseků lesa sestávajících z monokultur, vysazováním nevhodných druhů stromů, absencí vhodné politiky prevence a nedostatečně tvrdými tresty v případě úmyslně založených požárů, ale i nedostačujícím prováděním právních předpisů zakazujících nepovolenou výstavbu a nedostatečným zajištěním opětovného zalesnění; konstatuje, že při takovém výskytu požárů, zejména v jižní Evropě, nejsou lesy schopny regenerace a že to má závažné ekologické následky a hospodářský a sociální dopad; bere rovněž na vědomí, že neobvyklé povětrnostní podmínky během roku 2007 vedly k dalšímu výskytu rozsáhlých požárů, které se budou v následujících letech pravděpodobně vyskytovat častěji; konstatuje dále, že globální oteplování bude přinejmenším během příštích 30 let postupovat, což by mohlo mít dopad především na konkrétní oblasti, jež jsou zvláště citlivé vůči změně klimatu;

31. naléhavě vyzývá Komisi, aby ve svém návrhu akčního plánu EU pro přizpůsobení se změně klimatu upřednostnila prevenci a boj proti suchu a lesním požárům s důrazem na jižní Evropu, jak to Parlament navrhl ve svém usnesení o lesních požárech v létě roku 2009;

32. vyzývá Komisi, aby předložila doporučení ohledně způsobů přípravy vnitrostátních systémů civilní ochrany tak, aby byly schopny vypořádat se s dopadem změny klimatu; zejména naléhavě žádá Komisi, aby přijala opatření za účelem zvětšení objemu finančních prostředků určených pro Evropskou taktickou rezervu pro boj s lesními požáry a zvýšení její kapacity;

33. doporučuje, aby Komise navrhla výzkumné programy, které budou zkoumat reakci lesů na vyšší úroveň CO₂, vyšší teploty a suchu;

34. doporučuje, aby Komise navrhla výzkumné programy pro vývoj nových technik správy lesů v zasažených ekosystémech s ohledem na nové okolnosti, které vznikly v důsledku změny klimatu;

Rybolov

35. vyzývá k tomu, aby byla věnována pozornost alternativním systémům řízení rybolovu a snižování kapacity různých segmentů evropského loďstva s cílem vytvořit udržitelné postupy rybolovu a akvakultury;

36. v této souvislosti žádá Komisi, aby vypracovala studii, které vyhodnotí problém zelených řas a jejich dopad na odvětví rybolovu; žádá dále, aby byla vypracována studie zabývající se tím, jak změny mořských proudů způsobené globálním oteplováním ovlivňují přesídlování některých mořských druhů;

Čtvrtek 6. května 2010

37. naléhavě žádá Komisi, aby zajistila, že doporučení integrované správy pobřežních zón budou posilována a prováděna v širším kontextu integrované námořní politiky, která propojuje odvětvové politiky týkající se moře a oceánů;

38. naléhavě žádá Komisi aby zajistila, že přizpůsobení prostřednictvím posílení odolnosti ekosystémů bude začleněno do strategie Společenství při mezinárodních jednáních o rybolovu a mořském prostředí, a zejména do partnerských dohod v oblasti rybolovu a RRO;

39. vyzývá Komisi, aby se aktivně účastnila vytváření fondu nazvaného „modrý uhlík“ v rámci UNFCCC; zdůrazňuje, že tento fond by měl v rámci globální strategie mořského plánování hledat mechanismy financování a koordinace ochrany a správy pobřežních a mořských ekosystémů a uhlíku v oceánech;

Půda

40. domnívá se, že nejen využití půdy má velký dopad na změnu klimatu, ale že také samotná změna klimatu může vyústit v závažnou degradaci nebo erozi půdy;

41. uznává, že degradace půdy má primárně místní a regionální příčiny a dopady a že by tedy měla být dodržována zásada subsidiarity; naléhavě vyzývá ty členské státy, které nemají právní předpisy na ochranu půdy, aby za tuto oblast převzaly odpovědnost;

Pobřežní a ostrovní oblasti

42. zastává názor, že pobřežní a ostrovní oblasti by měly být způsobilé pro prioritní adaptační opatření vzhledem k tomu, že jsou zvláště citlivé na účinky změny klimatu a jsou hustě osídleny a že hospodářské zájmy jsou značné;

Zdravotní a sociální politika

43. zdůrazňuje, že politiky v oblasti přizpůsobení se změně klimatu by si měly klást za cíl stát se hnací silou udržitelného růstu; zdůrazňuje rovněž, že tyto politiky mohou a musí být také schopny vytvářet pracovní místa a chránit sociální spravedlnost, a přispívat tím k vyšší zaměstnanosti a pomáhat v boji proti chudobě a sociální nerovnosti;

44. zdůrazňuje, že ve strategii EU pro obnovu je nutno zohledňovat sociální rozměr a hledisko zaměstnanosti politik v oblasti přizpůsobení se změně klimatu;

45. konstatuje, že ambiciózní adaptační plány přispějí k rozvoji ekologických pracovních míst v Evropě, které znamenají pokrok na cestě k bezuhlíkovému hospodářství, a vyzývá proto Komisi a členské státy, aby vyvinuly větší úsilí k dosažení udržitelného hospodářského růstu v celé Evropě;

46. zdůrazňuje, že sociálně slabším komunitám a skupinám je nutné poskytnout dostatečnou podporu v souvislosti s vysokými náklady na adaptační opatření;

Čtvrtek 6. května 2010

47. vítá návrh Komise vypracovat do roku 2011 pokyny a mechanismy dozoru pro zdravotní dopady změny klimatu; zdůrazňuje rostoucí riziko šíření chorob přenášených vektory, vážné dopady na zdraví dýchacích cest a potřebu vzdělávat evropské občany o účinných preventivních opatřeních doporučených Evropským střediskem pro prevenci a kontrolu nemocí;

48. konstatuje, že zdravotní dopady změny klimatu pravděpodobně nejtvrději postihnou nejvíce znevýhodněné komunity, nejchudší populační skupiny a nejzranitelnější skupiny obyvatel, jako jsou děti, starší lidé a ti, kdo již jsou nemocní; považuje za zásadní, aby byla adaptační opatření posuzována v kontextu nerovnosti v oblasti zdraví a aby to byla opatření, která podpoří činnosti, jež přispívají ke zdraví;

49. zdůrazňuje potřebu zintenzivnit stávající systémy dohledu nad nemocemi zvířat a jejich kontroly;

50. uznává úlohu, kterou při přizpůsobování změně klimatu hraje odvětví zdravotnictví; vyzývá EU, aby podporovala činnosti zaměřené na snížení uhlíkové stopy tohoto odvětví a aby zajistila odpovídající finanční prostředky na adaptační opatření ve zdravotnictví;

Infrastruktura

51. zdůrazňuje, že je potřeba zajistit, aby stávající právní předpisy o povolování v průmyslu a posuzování vlivu na životní prostředí vyžadovaly, aby každá plánovaná infrastruktura nebo povolená průmyslová činnost plně zohledňovala předpokládané budoucí klimatické podmínky a z nich vyplývající rizika a zároveň si zachovala určitou možnost přizpůsobit se; zdůrazňuje, že v řadě případů by v rámci přípravy na nepříznivé dopady změny klimatu bylo mnohem vhodnější nevytvářet ohrožené oblasti než vymýšlet ochranná opatření;

52. zdůrazňuje, že je nezbytné zajistit, aby byly v rámci posuzování dopadů na životní prostředí případně obecně zohledňovány různé pravděpodobné varianty přizpůsobení, budou-li vědecky podloženy;

53. vyzývá Komisi, aby co nejdříve vyvinula metody pro zajištění odolnosti projektů v oblasti infrastruktury vůči klimatu, včetně analýzy nákladů a přínosů a případných alternativ;

54. navrhuje, aby Komise spolu s možnostmi, které má v úmyslu prozkoumat v souvislosti s posouzením dopadu veřejných a soukromých investic na životní prostředí, zvážila opatření, jež by mohla povzbudit k řádnému územnímu plánování (včetně mapování rizik a nebezpečí);

55. vybízí Komisi, aby pokračovala ve svém plánu začlenit dopady na životní prostředí do stavebních norem (jako např. Eurocodes) s cílem zlepšit odolnost budov umístěných v rizikových oblastech;

56. zastává názor, že z mikroklimatického hlediska je třeba vyvarovat se výstavby, jež znemožňuje odtok srážkové vody v hustě obydlených oblastech a městech;

Doprava

57. vyjadřuje politování nad skutečností, že bílá kniha opomíjí odvětví dopravy, přestože se podílí 27 % na celkových emisích skleníkových plynů v EU a je nezbytné přijmout efektivní opatření pro přizpůsobení;

58. zdůrazňuje, že i odvětví dopravy musí tvořit nedílnou součást evropské strategie pro změnu klimatu, a vyzývá Komisi, aby co nejdříve předložila návrh „evropského klimatického a dopravního balíčku“;

Čtvrtek 6. května 2010

59. považuje za zásadní podpořit přechod na jiný druh dopravy jako prostředek vedoucí ke snížení emisí CO₂ v dopravě;
60. zdůrazňuje, že všechny druhy dopravy musí postupně internalizovat své vnější náklady na přizpůsobení se změně klimatu,
61. domnívá se, že hospodářské, sociální a finanční dopady nezbytně nutných opatření na přizpůsobení se změně klimatu v odvětví dopravy, např. vliv reorganizace tohoto odvětví (zejména v důsledku přechodu na jiný druh dopravy) dosud nejsou dostatečně známy a předvídaný; vyzývá Komisi, aby pro různé druhy dopravy (železniční, silniční, leteckou a námořní dopravu) definovala ukazatele zranitelnosti a metody pro výměnu osvědčených postupů;
62. vyzývá Komisi a členské státy, aby připravily účinnou politiku městské mobility, která sníží dopravní přetížení a znečištění životního prostředí ve velkých městských oblastech prostřednictvím rozvoje veřejné dopravy a tzv. komodality (využívání různých druhů dopravy za účelem dosažení optimálního využití zdrojů) a využívání inteligentních dopravních systémů;
63. zdůrazňuje také, že v zájmu podpory moderní a udržitelné dopravní politiky je potřeba v příštím období finančního plánování EU, tedy od roku 2014 do roku 2020, poskytnout odpovídající finanční podporu železničním, námořním a vnitrozemským vodním projektům TEN;
64. zdůrazňuje, že je potřeba pokračovat v legislativním procesu týkajícím se směrnice o „euroznámce“, aby se umožnila internalizace vnějších nákladů na základě zásady „znečišťovatel platí“, čímž se vytvoří rovné soutěžní podmínky mezi jednotlivými druhy dopravy;

Energie

65. zdůrazňuje, že změna klimatu má velký vliv na dodávky energie a poptávku v členských státech EU;
66. vyzývá Komisi, aby provedla hloubkovou analýzu budoucích energetických scénářů, která zohlední dopad změny klimatu na infrastrukturu a poptávku po energii;
67. vyzývá Komisi, aby prozkoumala, zda se v důsledku změny klimatu změní potenciál výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a z fosilních paliv, a upozorňuje zejména na omezení chlazení tepelných elektráren a jejich důsledky;
68. poukazuje na zvláštní rizika, která v době vln horkého počasí ohrožují v souvislosti s chlazením reaktorů bezpečnost jaderných elektráren, což je problém, který může mít značné negativní environmentální vlivy na okolní vody a bezpečnost dodávek energie;
69. konstatuje, že extrémní povětrnostní podmínky, jako např. záplavy a bouřky, mohou poškodit elektrárny, elektrické stožáry, transformační stanice a elektroskříně, nebo je dočasně vyřadit z provozu; domnívá se, že z tohoto důvodu jsou nezbytné různé a silné elektrické sítě, které by uspokojily větší potřebu flexibility sítě, a proto je nutné posílit jak místní, tak mezinárodní síť vysokého napětí;
70. zdůrazňuje, že spotřeba energie v budovách se bude v důsledku změny klimatu měnit a že největší problém spočívá v řešení přetápění budov; domnívá se, že v tomto smyslu by měly hrát důležitou úlohu přirozené chladičské systémy, mechanické chladičské systémy, energetická náročnost budov a dobře promyšlené územní plánování;

Čtvrtek 6. května 2010

71. zastává názor, že regiony, které na svém území uplatňují rozumnou energetickou politiku aktivně podporující využívání energie z obnovitelných zdrojů, decentralizované dodávky energie a vyšší energetickou účinnost, mohou nejenom přispět k boji proti dopadům změny klimatu, ale také vytvořit nové hospodářské příležitosti a možnosti pro své občany;

72. zdůrazňuje, že opatření týkající se dodávek energie a přístupu k ní musí být definována v kontextu solidarity mezi členskými státy a že EU by měla přispět k celosvětové změně politik, která by směřovala k vyšší energetické účinnosti a prosazování nízkouhlíkových zdrojů energie, tj. např. obnovitelných zdrojů energie;

73. vyzývá členské státy, aby do 30. června 2010 předložily své ambiciózní, komplexní a realistické národní akční plány vytvořené podle modelů a parametrů stanovených EU, a konstatuje, že potřeba energie z obnovitelných zdrojů v jednotlivých členských státech musí být uspokojována především z domácí výroby, přičemž mechanismus statistického převodu energie z obnovitelných zdrojů mezi členskými státy lze použít jen ve zcela odůvodněných případech;

74. zdůrazňuje, že okamžitou prioritou se musí stát dodatečná opatření na podporu strategie Společenství s cílem dosáhnout do roku 2020 20 % zvýšení energetické účinnosti; považuje také za vhodné zvážit v souvislosti s posuzováním stávajících akčních plánů pro energetickou účinnost, zda by se tento cíl neměl stát právně závazným na úrovni Společenství;

Biologická rozmanitost

75. vzhledem k tomu, že síť NATURA 2000 představuje ústřední pilíř politických snah EU o zachování ekosystémů v měnících se klimatických podmínkách, vyzývá k aktivní správě oblastí sítě NATURA 2000 a dalších příslušných krajinných oblastí za přiměřeného financování ze strany EU a členských států a na základě úzké spolupráce a konzultace s místními komunitami a zdůrazňuje dále potřebu pokynů, které zajistí propojení mezi přírodními oblastmi; zdůrazňuje, že podle posouzení dopadu provedeného Komisí (SEK(2008)2887), jež je přílohou jejího sdělení nazvaného „Plán strategie EU pro invazivní druhy“, je nutné získat mnohem více informací o rozšíření a řetězci invazivních druhů, např. jak ovlivňují ekosystémy a jaký vliv bude mít změna klimatu na biologické invaze;

76. zdůrazňuje, že odolnost suchozemských i mořských ekosystémů závisí hlavně na zachování biologické rozmanitosti;

77. poukazuje na skutečnost, že stávající právní předpisy EU, jako např. rámcová směrnice o vodě⁽¹⁾ a rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí⁽²⁾, mohou napomoci řešení odolnosti ekosystémů v Evropě, pokud plány hospodaření obsahují i přístup založený na ekosystémech; vyzývá Komisi a členské státy, aby provádění těchto politik přisoudily nejvyšší prioritu;

78. zdůrazňuje, že je důležité studovat jev invaze cizích druhů do evropských ekosystémů (např. tropických mořských druhů do Středomořího moře) a rozvíjet udržitelné politiky, které budou na tento jev reagovat;

Městské prostředí

79. zdůrazňuje skutečnost, že v městských oblastech v Evropě žije téměř 75 % obyvatelstva a že změna klimatu je dalším faktorem ovlivňujícím kvalitu života v malých i velkých městech; naléhavě žádá Evropskou agenturu pro životní prostředí, aby studovala předpokládaný dopad změny klimatu na mikroklima v městských oblastech (a zohlednila například jev městských tepelných ostrovů);

⁽¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1), ve znění směrnice 2008/32/ES (Úř. věst. L 81, 20.3.2008, s. 60).

⁽²⁾ Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2008/56/ES ze dne 17. června 2008, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti mořské environmentální politiky (rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí) (Úř. věst. L 164, 25.6.2008, s. 19).

Čtvrtek 6. května 2010

Migrace

80. zdůrazňuje, že změna klimatu pravděpodobně vyvolá rozsáhlou ekologickou migraci z regionů, z nichž již migrační toky do Evropy proudí (Afrika, Střední východ, jižní a jihovýchodní Asie);

81. zdůrazňuje, že v dlouhodobém plánování politiky rozvojové pomoci by měla být zohledněna ekologická migrace, aby mohla být přijata opatření pro včasnou prevenci a rychlou humanitární reakci v zemích původu;

Kulturní dědictví

82. zdůrazňuje, že je důležité vyvinout opatření pro přizpůsobení, která zohlední všechny aspekty evropského kulturního dědictví;

Struktura a řízení

83. zdůrazňuje, že je nutné, aby byly místní a regionální orgány považovány za klíčové aktéry v boji proti škodlivým důsledkům změny klimatu;

84. zdůrazňuje, že je důležité mít možnost zásahu, mezioborové integrace a pružné podpory ochrany životního prostředí na příslušné úrovni, aby byla efektivita prováděných opatření co nejvyšší;

85. vyzývá Komisi a členské státy, aby v souvislosti s problematikou přizpůsobení podporovaly koordinovaný přístup, tak aby byla zajištěna územní soudržnost napříč EU;

86. domnívá se, že by měla být přijata opatření, která sladí hospodářsky inovativní a udržitelnou činnost a ochranu přírodního prostředí, a tím minimalizuje spory o využití mezi ekologickými a ekonomickými zájmy;

87. naléhavě žádá Komisi, aby zaujala stanovisko k návrhům na zavedení povinných vnitrostátních a regionálních strategií pro přizpůsobení;

88. vyzývá Komisi, aby vyvinula komplexní přístup týkající se zapojení pojišťovnictví v oblasti informovanosti o rizicích a sdílení rizik;

89. vyzývá Komisi a členské státy, aby rozvíjely partnerství veřejného a soukromého sektoru, jež je potřebné pro vytvoření dlouhodobého, silného a účinného rámce pro řízení rizik spojených se změnou klimatu (pokrývající všechny aspekty od informovanosti o rizicích až po sdílení rizik a obnovu), se silným vedením a zapojením veřejných orgánů;

90. zastává názor, že nejbližší regiony jsou na základě své specifické situace – popsané v článku 349 Lisabonské smlouvy – a geografické polohy v tropickém pásmu citlivé vůči dopadům změny klimatu, a tudíž si zaslouží zvláštní pozornost Komise; vyzývá proto Komisi, aby vypracovala posouzení dopadů a specifický akční plán pro tyto regiony a aby podpořila výměnu informací a osvědčených postupů mezi místními orgány těchto regionů a regionálními orgány ve třetích zemích, které s nimi sousedí;

91. vyzývá Komisi, aby v plné míře uplatňovala svá nová práva, která jí byla přiznána na základě článku 260 Lisabonské smlouvy, a dostála tak své úloze strážkyně Smluv;

Čtvrtek 6. května 2010

Financování

92. zdůrazňuje, že rozpočet EU v současnosti neodráží priority politiky EU v oblasti přizpůsobení se změně klimatu;

93. naléhavě žádá Komisi, aby se v rámci přezkumu stávajícího víceletého finančního rámce soustředila na schopnost rozpočtu EU reagovat na změnu klimatu; zdůrazňuje, že prioritou příštího víceletého finančního rámce by měla být změna klimatu, a zvláště opatření pro přizpůsobení, a že by měly být zajištěny nezbytné prostředky;

94. naléhavě žádá Komisi s cílem zajistit, aby se zabývala dopady změny klimatu, aby v rámci přezkumu rozpočtu EU navrhla postup pro dosažení odolnosti proti změně klimatu;

95. vyzývá k tomu, aby se v budoucnosti stala změna klimatu prioritou, zejména prostřednictvím začlenění strategie přizpůsobování do politik Evropské unie;

96. požaduje, aby se důsledně dbalo na zajištění toho, aby součástí procesu schvalování návrhů projektů financovaných EU, které se týkají energetické účinnosti, nakládání s odpady a budování infrastruktury, bylo hodnocení dopadů změny klimatu;

97. zdůrazňuje, že cíle spojené se změnou klimatu a ochranou životního prostředí je třeba zařadit mezi cíle konvergence a růstu obsažené v politice soudržnosti EU, aniž by jimi byly nahrazeny tradiční úlohy strukturální politiky;

98. naléhavě žádá Komisi, aby v souladu se strategií EU pro udržitelný rozvoj ⁽¹⁾ a jako naléhavý úkol neprodleně předložila cestovní mapu reformy dotací pro jednotlivá odvětví, které mají značný nepříznivý dopad na životní prostředí, s cílem jejich postupného odstranění; dále zdůrazňuje, že finanční zdroje získané reformou by se měly vynakládat na úsilí o přizpůsobení a tvorbu „zelených“ pracovních míst;

99. zdůrazňuje, že prostředky poskytnuté v rámci různých plánů hospodářské obnovy by měly směřovat i na investice do opatření pro přizpůsobení a v každém případě musí být podmíněny odolností proti změně klimatu;

100. zdůrazňuje zásadu prevence při přizpůsobování se změně klimatu; vyzývá Komisi k vypracování postupů, které zajistí, aby náklady vzniklé kvůli nepřijetí opatření pro přizpůsobení nemusela nést široká veřejnost;

101. podporuje Komisi v naléhání na Radu, aby obnovila proces přezkumu nařízení o Fondu solidarity (FSEU), který umožní reagovat na škody vzniklé v důsledku přírodních nebo člověkem způsobených katastrof účinněji, pružněji a včas;

102. zdůrazňuje, že významná část výnosů získaných z dražeb povolenek vydaných v rámci systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství (EU ETS), včetně dražby v odvětvích letecké a námořní dopravy, by měla být vyčleněna na to, aby byly členské státy a rozvojové země schopny přizpůsobit se změně klimatu; domnívá se, že tato opatření by měla rovněž podpořit udržitelné druhy dopravy v Evropě, například železniční dopravu; vyzývá k rozdělení prostředků již vyčleněných z EU ETS za účelem solidarity a růstu ve Společenství (výnosy z 10 % celkového množství povolenek určených k dražbě) mezi členské státy s nižší příjmovou úrovní rovným dílem na opatření pro přizpůsobení a opatření pro zmírnění dopadu změny klimatu;

⁽¹⁾ Dokument Rady 10917/06 Přezkum strategie EU pro udržitelný rozvoj.

Čtvrtek 6. května 2010

103. vyzývá k tomu, aby prostředky z ETS a jiných zdrojů Společenství byly přiděleny členským státům jako pomoc při jejich přizpůsobování se změně klimatu a aby přitom byla zohledněna zranitelnost každého členského státu nebo regionu, pokud jde o změnu klimatu;

104. uznává historickou odpovědnost, kterou mají průmyslové země za nynější nárůst globální teploty; znovu opakuje svá prohlášení obsažená v usnesení ze dne 10. února 2010, včetně prohlášení, že závazky EU ohledně financování opatření ke zmírnění dopadu změny klimatu v rozvojových zemích musí představovat novou podporu, která doplňuje oficiální rozvojovou pomoc a je nezávislá na ročních rozpočtových procesech členských států;

Vnější dimenze

105. znovu opakuje, že v souladu s bodem 8 kodaňské dohody je nezbytné začlenit opatření pro přizpůsobení do všech vnějších politik EU;

106. zdůrazňuje, že hodnota služeb ekosystému a jeho odolnost je v nejméně rozvinutých zemích ještě významnější⁽¹⁾; zdůrazňuje, že opatření pro přizpůsobení se změně klimatu a zejména opatření pro posílení odolnosti ekosystému by měla být zohledněna ve všech mezinárodních jednáních, včetně obchodních jednání;

107. je pevně přesvědčen o tom, že Evropská unie musí i nadále hrát a posílit svou vůdčí roli v mezinárodním boji proti globálnímu oteplování, a domnívá se, že případná prodleva v této činnosti může zvýšit riziko ekologických, ekonomických a sociálních škod a způsobit další náklady;

108. zdůrazňuje, že pokud jde o zajištění úspěšné realizace evropského akčního rámce pro přizpůsobení se změně klimatu, rozhodujícím faktorem bude jeho zahrnutí do koherentní a ambiciózní celosvětové dohody (s právně závaznými cíli) týkající se opatření pro boj proti změně klimatu, a že EU musí v tomto směru převzít vůdčí roli;

109. vyzývá Komisi, aby zvážila navýšení veřejných prostředků určených na mezinárodní spolupráci v rámci nadcházejícího 8. rámcového programu, a to:

- a) s rozvinutými zeměmi, s cílem většího rozšíření obnovitelných technologií,
- b) s rozvojovými zeměmi, s cílem podpořit jejich boj proti změně klimatu mající dopad na nejzranitelnější regiony v těchto zemích, a aby přitom vždy respektovala zvláštnosti daného regionu a jako kritérium používala sociální a hospodářský rozvoj těchto regionů rozvojových zemí, s nimiž se uskutečňuje mezinárodní spolupráce; a
- c) se třetími zeměmi sousedícími s EU, v nichž jsou pozorovány obdobné dopady změny klimatu jako v EU;

Řídící skupina pro dopady změny klimatu a přizpůsobení

110. podporuje návrh Komise zřídit řídicí skupinu pro dopady změny klimatu a přizpůsobení; zdůrazňuje, že je důležité, aby se do této skupiny zapojili kromě zástupců státní moci i regionální a místní aktéři; žádá Komisi, aby zajistila, že ve skupině budou přítomni zástupci Parlamentu jako pozorovatelé a soukromé zúčastněné strany jako odborníci; vyzývá Komisi k zajištění toho, aby řídicí skupina věnovala zvláštní pozornost nejzávažnějším zdravotním dopadům změny klimatu, například zvýšení počtu úmrtí v důsledku počasí a chorob přenesených vektory;

⁽¹⁾ Convenient Solutions to an Inconvenient Truth: Ecosystem based Approaches to Climate Change (Vyhovující řešení pro nepříjemnou pravdu: přístupy ke změně klimatu založené na ekosystémech), Světová banka, oddělení pro životní prostředí, 2009 a The Natural Fix? The Role of Ecosystems in Climate Mitigation (Přirozený nástroj? Úloha ekosystémů při zmírňování změny klimatu), Program OSN pro životní prostředí, 2009.

Čtvrtek 6. května 2010

Zpráva Komise o pokroku

111. vyzývá Komisi, aby do roku 2012 podala Evropskému parlamentu zprávu o pokroku dosaženém při provádění výše uvedené bílé knihy;

*

* *

112. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi a vládám a parlamentům členských států.

Ochrana finančních zájmů Společenství – Boj proti podvodům – Výroční zpráva za rok 2008

P7_TA(2010)0155

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. května 2010 o ochraně finančních zájmů Společenství a boji proti podvodům – výroční zpráva za rok 2008 (2009/2167(INI))

(2011/C 81 E/22)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá usnesení o předchozích výročních zprávách Komise a Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF),
- s ohledem na zprávu Komise Evropskému parlamentu a Radě zveřejněnou dne 15. července 2009 pod názvem Ochrana finančních zájmů Společenství – Boj proti podvodům – Výroční zpráva 2008 (KOM(2009)0372), včetně příloh (SEK(2009)1002 a SEK(2009)1003) k této zprávě,
- s ohledem na zprávu o činnosti úřadu OLAF za rok 2008 ⁽¹⁾ a na jeho druhou zprávu ze dne 19. června 2008 o uplatňování nařízení Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ze dne 11. listopadu 1996 o kontrolách a inspekcích na místě prováděných Komisí za účelem ochrany finančních zájmů Evropských společenství proti podvodům a jiným porušením předpisů, a také s ohledem na pokyny nahrazující příručku úřadu OLAF (Vademecum),
- s ohledem na zprávu o činnosti, kterou vypracoval dozorčí výbor OLAF, za období od června 2008 do května 2009 ⁽²⁾,
- s ohledem na zprávu o činnosti, kterou vypracoval dozorčí výbor OLAF, za období od června 2007 do května 2008 ⁽³⁾,
- s ohledem na výroční zprávu Účetního dvora o plnění rozpočtu v rozpočtovém roce 2008, spolu s odpověďmi orgánů ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/anti_fraud/reports/olaf/2008/EN.pdf

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/anti_fraud/reports/sup_comm/2008-2009/Activity-report_en.pdf

⁽³⁾ Úř. věst. C 295, 18.11.2008, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 269, 10.11.2009, s. 1.